

NOTAT

20. september 2019

Høringsnotat om høringen af forslag til landsplandirektiv for udviklingsområder i kystnærhedszonen

1. Indledning

Med forslag til landsplandirektiv for udviklingsområder i kystnærhedszonen foreslås i alt 91 udviklingsområder udpeget fordelt i 16 kommuner. Områderne er udpeget efter ansøgning fra kommunerne og reglerne herom i planloven, jf. § 5 b, stk. 2.

Muligheden for udpegning af udviklingsområder i kystnærhedszonen blev fastlagt i forbindelse med vedtagelsen af den ændrede planlov i juni 2017.

Udviklingsområder er områder i kystnærhedszonen, hvor kommunerne får større adgang til at planlægge for udvikling af byer og landsbyer og for anlæg i landzone. Udviklingsområder er områder inden for kystnærhedszonen uden særlige natur-, miljø- og landskabsinteresser.

Den 4. februar 2019 blev alle landets kystkommuner inviteret til at forberede nye ansøgninger om udpegning af udviklingsområder. Frist for ansøgninger er den 1. december 2019.

Forslag til landsplandirektiv for udviklingsområder i kystnærhedszonen har været i offentlig høring fra den 21. januar til den 18. marts 2019.

Der er modtaget i alt 36 høringssvar, hvoraf 26 myndigheder, organisationer, m.v. har haft bemærkninger til lovforslaget.

De væsentligste bemærkninger fra de hørte parter til de enkelte emner i forslag til landsplandirektiv gennemgås og kommenteres nedenfor.

Enkelte høringssvar har givet anledning til mindre redaktionelle ændringer og præciseringer i landsplandirektivet. Derudover er der foretaget lovtekniske ændringer.

2. Generelle bemærkninger

Høringen tegner overordnet et billede af, at en række kommuner finder at udstedelsen af et landsplandirektiv for udviklingsområder i kystnærhedszonen vil give nye muligheder for vækst og udvikling. Nogle kommuner beder om begrundelse for og revurdering af en række af de ansøgte udviklingsområder, der er beskåret eller ikke medtaget i forslaget til landsplandirektiv og beder om, at disse områder medtages. En enkelt kommune har sendt forslag til ændring af afgrænsning af foreslåede ud-

viklingsområder. En række organisationer bakker op om forslaget. Nogle organisationer, foreninger og borgere udtrykker bekymring for de nye muligheder i de kystnære områder og for udviklingsområdernes betydning for natur og landskaber.

Faxe Kommune, Mariagerfjord Kommune, Ringkøbing-Skjern Kommune, Skive Kommune, Sønderborg Kommune og Aalborg Kommune finder generelt set at de udpegede udviklingsområder vil give kommunerne nye muligheder, men beder samtidig om yderligere begrundelse eller revidering af områder, der ikke er udpeget, og om at alle ansøgte områder medtages i landsplandirektivet.

Lolland Kommune, Ringkøbing-Skjern Kommune og Sønderborg Kommune fremhæver muligheden for at fremme turismen i de ansøgte udviklingsområder som begrundelse for at revurdere det fremlagte forslag.

KL, Kommunernes Landsforening vurderer, at de berørte kommuner med landsplandirektivet får bedre muligheder for at fremme vækst og udvikling. KL mener, at denne form for planlægning med fordel kunne varetages i regi af kommuneplanlægningen, hvor erhvervsministeren allerede i dag kan gøre indsigelse.

Akademiraadets Landskabsudvalg anbefaler, at landsplandirektivet udbygges med en kvalitativ vurdering af landskabet samt med anvisninger af konkrete mål for en udvikling af nye landskabstyper.

Danmarks Naturfredningsforening (DN) finder helt generelt landsplandirektivet problematisk, da det ifølge foreningen bryder med kriterierne i planloven om, at der ikke må udpeges udviklingsområder, hvor der er natur- og landskabsinteresser, herunder Grønt Danmarkskort. DN anfører, at der udpeges store arealer til udviklingsområder og opfordrer til, at udviklingsområder, der efter deres mening ikke opfylder kriterierne, bør udgå af landsplandirektivet. Det anføres, at der kan søges hvert 4. år og store dele af kystnærhedszonen dermed kan være forsvundet efter nogle få ansøgningsrunder.

Dansk Byplanlaboratorium finder det vanskeligt at gennemskue på hvilken baggrund udviklingsområderne er udpeget og anbefaler, at kravet om en planlægningsmæssig begrundelse genindføres, så det kan vurderes, om tilladelser gives ud fra et helhedsperspektiv, der sikrer både erhvervs- og naturinteresser. Dansk Byplanlaboratorium foreslår, at udviklingen følges og indgår i evalueringen af planloven.

Danske Landskabsarkitekter har generelt en bekymring for en 'udvikling' af kysterne, der presser de sårbare kystarealer, men finder at landsplandirektivet kan understøtte udviklingen af gode og sammenhængende natur/landskabsoplevelser. Danske Landskabsarkitekter savner en vision

for udvikling af natur og landskab og anfører, at landsplandirektivet bør sikre, at der ikke sker naturtab og yderligere tab af biodiversitet.

Dansk Erhverv ser udviklingsområderne som en god mulighed for kommunerne til at skabe områder, hvor der uden for mange administrative besværligheder kan udvikles nye tiltag og tages nye initiativer af virksomheder og borgere. Dansk Erhverv havde gerne set, at muligheden for at få udpeget udviklingsområder var mere lempelig.

DI, Dansk Industri vurderer, at hovedparten af de foreslåede udviklingsområder ligger i naturlig forlængelse af eksisterende områder med bebyggelse og aktiviteter. Med udviklingsområderne vil der ske en fortætning af aktiviteterne, hvilket DI finder hensigtsmæssigt.

Dansk Kyst- og Naturturisme finder det positivt, at der med udpegningen af udviklingsområder i kystnærhedszonen opstår forbedrede muligheder for den kommunale turismeplanlægning og opfordrer til, at kommunernes ønsker i videst mulige omfang imødekommes. Dansk Kyst- og Naturturisme finder det positivt, at processen gentages, så kommunerne har mulighed for at søge om udviklingsområder igen.

Foreningen Bæredygtige Byer og Bygninger er bekymrede for, at kommunerne kan planlægge for byer, landsbyer og anlæg i kystnærhedszonen uden en planlægningsmæssig eller funktionel begrundelse, da det er vigtigt ikke at invitere til byspredning eller placere enkelte anlæg i det åbne kystlandskab uden god grund. Foreningen Bæredygtige Byer og Bygninger finder det positivt, at udpegningen sker i et landsplandirektiv, da de kystnære områder rummer unik og sårbar natur, men finder det kritisabelt, at der for de enkelte områder ikke oplyses, hvad de skal anvendes til.

Friluftsrådet finder, at kystnærhedszonen skal sikre, at de åbne kyststrækninger bevarer deres åbne karakter og fortsat udgør en væsentlig natur- og landskabsressource. Friluftsrådet finder det bekymrende, at over halvdelen af udviklingsområderne er omfattet af landskabsinteresser, økologiske forbindelser m.fl., som skal ophæves i kommuneplanerne for at give plads til udvikling.

Landbrug og Fødevarer anfører, at der i Danmark planlægges for langt mere areal end der er til rådighed, og at det derfor er væsentligt, at staten viser tilbageholdenhed med at foretage arealreservationer i det åbne land, der kan være til hinder for multifunktionelle anvendelsesmuligheder.

Kommentarer

Planloven åbner i dag mulighed for, at erhvervsministeren kan udpege udviklingsområder i kystnærhedszonen efter ansøgning fra kommunalbestyrelserne.

Af lovbemærkningerne fremgår det, at der ønskes en bevarelse af kystnærhedszonen samtidig med, at der åbnes for nye muligheder. En udpegning af udviklingsområder i regi af kommuneplanlægning i kommunerne vil kræve en ændring af planloven.

Erhvervsministeren inviterede i februar 2017 landets kystkommuner til at ansøge om udpegning af udviklingsområder. Efterfølgende er de ansøgte udviklingsområder blevet vurderet i forhold til de fastsatte kriterier i planloven.

For planlægning i kystnærhedszonen gælder, at der kun må inddrages nye arealer i byzone og planlægges for anlæg i landzone, såfremt der er en særlig planlægningsmæssig eller funktionel begrundelse for kystnær lokalisering. Med udpegningen af udviklingsområder fraviges denne bestemmelse. I øvrigt gælder planlovens regler for landzoneadministration i udviklingsområder, jf. § 35, stk. 3 og §§ 36 og 37 i planloven.

En række kommuner har ønsket at udpege områder, som i dag er omfattet af Grønt Danmarkskort til udviklingsområde. Grønt Danmarkskort er et sammenhængende naturnetværk, som kommunerne udpeger. Netværket omfatter både eksisterende og potentielle naturområder og eksisterende og potentielle økologiske forbindelser. Grønt Danmarkskort udgøres således både af områder, der er beskyttet under fx naturbeskyttelsesloven, Natura2000 områder eller andre beskyttede naturområder og af områder, som kommunerne selv har udpeget i kommuneplanen – fx økologiske forbindelseslinjer.

Udviklingsområder er områder uden særlige natur-, miljø- og landskabsinteresser. Kommunernes ønsker om udviklingsområder, der vurderes at indeholde særlige naturinteresser, for eksempel Natura 2000 områder, er derfor ikke medtaget i landsplandirektivet.

Områder i øvrigt, der i gældende kommuneplaner er omfattet af Grønt Danmarkskort er i landsplandsdirektivet udpeget til udviklingsområde betinget af, at kommunerne ophæver de konkrete udpegninger til Grønt Danmarkskort i kommuneplanen. Dette er områder, som kommunerne i deres planlægning har udpeget som Grønt Danmarkskort, og hvor kommunerne har mulighed for at ændre denne planlægning, hvis de ikke mener, at området længere skal være omfattet af Grønt Danmarkskort, men i stedet være udpeget til fx udviklingsområder. Det er i den forbindelse en forudsætning, at kommunen vurderer, at de naturmæssige interesser fortsat kan varetages med en ændret udpegning.

Udpegningen af udviklingsområder skal ske parallelt med kommunernes udpegning af områder til Grønt Danmarkskort. Kommunerne oprettede i alt 20 lokale naturråd, der afsluttede deres arbejde den 15. juli 2018 med anbefalinger om Grønt Danmarkskort til kommunerne.

Udpegningen af udviklingsområder træder således i kraft, når der for kommunen foreligger en endeligt vedtaget og offentliggjort planlægning for Grønt Danmarkskort efter anbefalinger fra det lokale naturråd og omfatter ikke arealer, som kommunalbestyrelsen har udpeget til Grønt Danmarkskort, jf. § 3 i forslag til landsplandirektiv.

Konkret fastlægges det i landsplandirektivet, at kommunalbestyrelsen i forbindelse med kommuneplanlægning, der ændrer udpegninger af Grønt Danmarkskort eller landskabelige bevaringsværdier i et betinget udpeget udviklingsområde, skal sikre en fortsat varetagelse af naturbeskyttelsesinteresserne og landskabelige bevaringsværdier i kommunen, jf. landsplandirektivets § 6, stk. 2.

Planlægning for byudvikling, herunder byvækst og udvikling af landsbyer, og konkrete anlæg inden for udviklingsområderne skal følge de almindelige regler herom i planloven, ligesom anden lovgivning gælder uændret.

Med hensyn til turismeudvikling bemærkes det, at ferie- og fritidsanlæg også i udviklingsområder skal lokaliseres efter sammenhængende turistpolitiske overvejelser og kun i forbindelse med eksisterende bysamfund eller større ferie- og fritidsbebyggelser. Nye sommerhusområder i kystnærhedszonen, herunder i udviklingsområder, kan alene udlægges efter Landsplandirektiv for udlæg og omplacering af sommerhusområder i kystnærhedszonen, jf. planlovens § 5 b, stk. 4.

Evalueringen af planloven i 2020 vil omfatte en evaluering af udviklingsområder i kystnærhedszonen. I forlængelse af udstedelse af det første landsplandirektiv gennemføres endvidere i efteråret 2019 en høring med henblik på indsamling af kommunernes oplevelse af og erfaring med processen ifm. den første ansøgningsrunde.

3. Bemærkninger til forslaget.

Høringssvar og kommentarer hertil gennemgås med udgangspunkt i indholdet i landsplandirektivet og har følgende overordnede opdeling:

- 3.1 Bestemmelserne generelt (§§ 1 -7)
- 3.2 Anmodning om begrundelse og revurdering af udviklingsområder, der ikke er medtaget i forslaget eller beskåret og forslag om at medtage yderligere udviklingsområder i landsplandirektivet
- 3.3 Forslag om at udtage eller reducere udviklingsområder i landsplandirektivet
- 3.4 Betinget udpegning af udviklingsområder
- 3.5 Arealer omfattet af § 3 i naturbeskyttelsesloven eller museumsloven

3.1 Bestemmelserne generelt (§§ 1 -7)

Danmarks Naturfredningsforening foreslår, at det i landsplandirektivet specificeres, at staten fortsat er forpligtet til at sikre natur- og miljøbeskyttelse og kultursarvs- og landskabsbevarelse i udviklingsområderne uanset udpegning i landsplandirektiv eller kommuneplaner.

Dansk Byplanlaboratorium anbefaler, at der indføres en tidsbegrænsning på de udpegede udviklingsområder.

Kommentarer

Af bemærkningerne til de enkelte bestemmelser i landsplandirektivet fremgår det, at det for en række nationale interesser i kommuneplanlægningen først vil være muligt at vurdere de nationale interesser i forhold til den påtænkte og planlagte arealanvendelse. Myndigheder vil også fremadrettet kunne fremsætte indsigelse mod planforslag i udviklingsområderne ud fra de nationale interesser, som fremgår af planloven, jf. ”Oversigt over nationale interesser i kommuneplanlægningen”, marts 2018.

Landsplandirektivet vil blive suppleret med en ny bestemmelse (§ 6, stk. 3) om, at bekendtgørelsen ikke er til hinder for, at erhvervsministeren for de udpegede områder kan anvende beføjelser om landsplanlægning efter planlovens § 3 og ikke er til hinder for, at der kan fremsættes indsigelse mod planforslag for områderne efter planlovens §§ 29, 29 a, 29 b eller 29 c. Dette gælder allerede jf. loven, og der er således alene tale om at skabe gennemsigtighed om gældende ret.

Udpegningen af et udviklingsområde bortfalder 5 år efter bekendtgørelsens ikrafttræden, hvis udpegningen ikke forinden er trådt i kraft, fordi betingelserne herfor ikke er opfyldt, jf. § 7 i forslag til landsplandirektiv.

3.2 Anmodning om begrundelse og revurdering af udviklingsområder, der ikke er medtaget i forslaget eller beskåret og forslag om at medtage yderligere udviklingsområder i landsplandirektivet

Faxe Kommune er tilfreds med udpegning af fem udviklingsområder, herunder med den foretagne beskæring af to områder, men ønsker at tre andre ansøgte områder medtages i landsplandirektivet. Kommunen anfører, at de tre områder tidligere, men ikke siden 1. november 2018, har været udpeget til Natura 2000-område. Faxe Kommune er opmærksom på, at der kan ansøges om nye udviklingsområder med frist den 1. december 2019, men ønsker, at udpegning af de tre områder til udviklingsområder fremmes.

Lolland Kommune er uforstående overfor, at kommunens gældende landskabsudpegninger ikke er anvendt ved behandlingen af de ansøgte udviklingsområder, ligesom kommunen gerne havde set en dialog om kortbilagene i landsplandirektivet og de ansøgte udviklingsområder, som i dag er omfattet af strandbeskyttelseslinje. Lolland Kommune anmoder om, at de ansøgte områder vil blive genbehandlet i forhold til landskab og strandbeskyttelse.

Mariagerfjord Kommune finder, at kommunens ansøgning om udviklingsområder er i overensstemmelse med planlovens bestemmelser, og

kommunen ønsker samtlige ansøgte områder medtaget i landsplandirektivet. Det anføres, at ansøgningen er sket i overensstemmelse med kommunens landskabsredegørelse fra 2015 samt et kommuneplantillæg fra 2016 vedrørende det åbne land. Mariagerfjord Kommune finder, at Miljø- og Fødevarerministeriets kendskab til landskaberne i Mariagerfjord Kommune er af generel karakter og ikke er baseret på en egentlig landskabskarakteranalyse eller besigtigelser. Mariagerfjord Kommune noterer sig, at der i forslaget primært er udpeget udviklingsområder ved byerne i kommunen, mens flere store, ansøgte udviklingsområder beliggende i det åbne land ikke er medtaget i forslaget, hvilket kommunen finder i strid med intentionerne bag bestemmelserne om udviklingsområder.

Ringkøbing-Skjern Kommune finder det uheldigt, at en del af området Søndervig Feriepark ikke er medtaget i forslaget, da Naturstyrelsen i 2015 har meddelt dispensation fra strandbeskyttelseslinjen til et forsøgsprojekt i området, og kommunen opfordrer til, at hele det ansøgte område udpeges. Ringkøbing-Skjern Kommune er uforstående overfor, at området Bjerregaard Feriecenter ikke er medtaget i forslaget, da kommunen finder, at et planlagt feriecenter vil fremme nationale og lokale mål for kystturismen og at det etableres på et areal uden væsentlige naturinteresser. Ringkøbing-Skjern Kommune opfordrer til, at området medtages i landsplandirektivet.

Skive Kommune bemærker, at det ansøgte udviklingsområde Fjordbjerg Ager 2 bør medtages i landsplandirektivet. Området er beliggende inden for strandbeskyttelseslinjen, men kommunen vil ansøge om ophævelse af denne i forbindelse med udarbejdelsen af en konkret lokalplan for området.

Sønderborg Kommune konstaterer, at et ansøgt område på Sydals ikke er medtaget i forslag til landsplandirektiv. Sønderborg Kommune stiller sig undrende overfor vurderingen af, at området ikke kunne medtages med henvisning til særlige landskabsinteresser idet kommunen ønsker at varetage de særlige landskabsinteresser med udpegningen. Sønderborg Kommune ønsker en begrundelse herfor samt en revurdering af området, og kommunen anmoder om, at området medtages i det endelige landsplandirektiv.

Thisted Kommune er forundrede over, at der kun er medtaget under en tredjedel af det ansøgte udviklingsområde "Silstrup", og at begrundelsen er værdien af området som en del af et større sammenhængende landskab. Thisted kommune finder ikke, at oplysninger fra kommunens ansøgning er indgået i forbindelse med vurdering af området, hvilket kommunen finder kritisabelt. Thisted kommune forventer, at hele det ansøgte område indgår som udviklingsområde i det endelige landsplandirektiv

Aalborg Kommune er generelt tilfreds med, at mange ansøgte udviklingsområder er medtaget i forslaget til landsplandirektiv. Aalborg Kommune undrer sig dog over, at i alt 9 ansøgte udviklingsområder ikke er medtaget, og at der ikke ses at være en begrundelse herfor. Aalborg Kommune forstår ikke, hvilke særlige landskabsinteresser, der har ligget til grund for Miljø- og Fødevareministeriets indstilling for de enkelte områder og anbefaler, at de 9 områder indarbejdes i landsplandirektivet. Aalborg Kommune undrer sig endvidere over, at der er foretaget en række mindre justeringer af flere områder.

Kommentarer

De modtagne ansøgninger er behandlet i forhold til kriterier for udpegningsområder fastlagt i planloven, hvorefter udviklingsområder ikke kan omfatte arealer med særlige natur-, miljø- og landskabsinteresser.

Ved offentliggørelsen af forslag til landsplandirektiv sendte Erhvervsstyrelsen orienterende fremsendelsesbreve til de 17 kommuner, der havde søgt om udviklingsområder. Af brevene fremgår det blandt andet, hvilke områder der ikke er medtaget i forslag til landsplandirektiv sammen med en kortfattet begrundelse.

For så vidt angår reducerede arealer i Aalborg Kommune har Erhvervsstyrelsen foretaget en reduktion af mindre arealer i byzone, som dermed ikke er en del af kystnærhedszonen.

Landskab

I forhold til landskab skulle en ansøgning om udpegningsområder baseres på en konkret og systematisk vurdering af kystlandskabet. De fremsendte vurderinger af kystlandskabet er indgået i de statslige myndigheders behandling af ansøgningerne.

For god ordens skyld bemærkes det, at udviklingsområdet Silstrup i Thisted Kommune i forslag til landsplandirektiv er beskåret for at varetage særlige landskabsinteresser, mens det udpegede område er betinget af en ændring af kommuneplanen for så vidt angår udpegningsområde af større sammenhængende landskab.

I forbindelse med behandlingen af de ansøgte udviklingsområder har Erhvervsstyrelsen foretaget en høring af relevante myndigheder. Høringssvaret fra Miljø- og Fødevareministeriet, der er ressortmyndighed i forhold til landskab, indeholder bl.a. en vurdering af særlige landskabsinteresser i de ansøgte områder. Det fremgår af høringssvaret, at Miljø- og Fødevareministeriet har forholdt sig konkret til hvert enkelt ansøgt udviklingsområde og har vurderet landskabsinteresserne. Miljø- og Fødevareministeriet har i høringssvaret indstillet, om et område helt eller delvist ikke bør udpeges til udviklingsområde. I den forbindelse er der

foretaget en kortfattet beskrivelse af det pågældende områdes karakteristika.

Miljø- og Fødevarerministeriets vurdering af ansøgningerne tager udgangspunkt i, at planloven tilsigter, at de åbne kyster fortsat skal udgøre en væsentlig natur- og landskabelig værdi. Udviklingsområderne må ikke ligge i områder med særlige landskabsinteresser. Udviklingsområder vil som udgangspunkt ikke ligge helt ude ved kysten, men lidt inde i landet. Dog kan udviklingsområder åbne mulighed for udvikling af områder tæt ved kysten, hvor der ikke er særlige landskabs-, natur- og miljøinteresser, fx omkring byer og på små og mellemstore øer.

De "særlige landskabsinteresser" i denne forbindelse omfatter således ikke alene de landskaber som i "Oversigt over nationale interesser i kommuneplanlægningen, marts 2018" beskrives som "bevaringsværdige landskaber, herunder de større, sammenhængende landskaber", og "de geologiske interesseområder" jf. planlovens § 11a, stk. 16 og 17.

Kommunerne har skulle godtgøre, at områderne ikke er omfattet af særlige landskabsinteresser på baggrund af en konkret og systematisk vurdering af kystlandskabet, fx på baggrund af landskabskaraktermetoden eller en lignende metode, som er med til at kvalificere grundlaget for kommunernes udpegning af udviklingsområder.

Miljø- og Fødevarerministeriet har på baggrund af høringssvarene oplyst, at de analyser, som kommunerne har anvendt til denne opgave i en række tilfælde findes at være målrettet udpegningen af de bevaringsværdige landskaber, idet det er forudsat, at kystnærhedszonen generelt beskytter de åbne kystlandskaber. Analyserne er baseret på en udpegning af de mest karakteristiske og oplevelsesrige delområder af karakterområderne, og ikke de særlige landskabsinteresser, som er knyttet til formålet med kystnærhedszonen – at friholde de åbne kystlandskaber mellem byerne. Miljø- og Fødevarerministeriet har derfor på baggrund af beskrivelserne i landskabsanalyserne vurderet, hvilke karakteristika og oplevelsesmæssige kvaliteter området rummer, og om en udpegning af et udviklingsområde vil tilsidesætte væsentlige natur- og landskabsinteresser.

Udviklingsområder må ikke omfatte særlige landskabsinteresser, uanset hvilke planer kommunerne har for den fremtidige anvendelse. Det betyder, at den fremtidige anvendelse ikke har været et hensyn Miljø- og Fødevarerministeriet har kunne inddrage i vurderingen af landskabets sårbarhed.

Miljø- og Fødevarerministeriet har vurderet, at en række større landskabsområder, som ligger i det åbne land mellem byerne rummer særlige landskabsinteresser, fx i form af stedspecifikke landskabstræk. Miljø- og Fødevarerministeriet har vurderet, at den fremtidige udvikling af især de større landskabsområder, som ligger i det åbne land mellem byerne,

og som bidrager til de stedsspecifikke landskabstræk, bør tilpasses hertil, når der er konkrete planer for dem og ikke bør udpeges som udviklingsområder. De områder, der ikke er medtaget i forslaget, udgør i sammenhæng med det omgivende åbne land, som de indgår i, typisk oplevelsen af de danske kystområder, også hvor der ikke er direkte visuel kontakt mellem vand og land. Større sammenhængende landskabsområder er ofte udpeget i kommuneplanen for i administrationen af planloven at undgå byggeri og anlæg, der slører landskabssammenhænge og har konsekvenser for det karakteristiske og oplevelsesrige kystlandskab.

Miljø- og Fødevareministeriet har også vurderet, at en lang række udviklingsområder har kunnet udpeges i områder uden særlige landskabsinteresser. Vurderingen har baseret sig på kommunernes konkrete og specifikke beskrivelser af landskabet, og områderne har primært været beliggende i tilknytning til eksisterende byer og bebyggelse, hvor der ikke vurderes at være særlige landskabsinteresser.

Miljø- og Fødevareministeriet har på baggrund af de modtagne hørings svar ikke fundet grundlag for på nuværende tidspunkt at gennemføre en revurdering af de ansøgte udviklingsområder, hverken af de områder, der er foreslået udpeget, eller af de der er beskåret eller ikke medtaget i det fremlagte forslag til landsplandirektiv under henvisning til varetagelse af hensynet til særlige landskabsinteresser. Landsplandirektivet afskærer ikke kommunerne fra at ansøge om udviklingsområder i områder, der ikke er imødekommet i denne runde.

Strandbeskyttede arealer

Strandbeskyttede arealer kan ikke udpeges til udviklingsområde, jf. forarbejderne til loven. Ansøgte udviklingsområder, der indeholder strandbeskyttede arealer er derfor blevet beskåret. En udpegning af et udviklingsområde forudsætter således, at strandbeskyttelseslinjen allerede er ophævet for det pågældende areal. Det bemærkes, at Miljø- og Fødevareministeriet, herunder Kystdirektoratet, har bidraget i behandlingen af de modtagne ansøgninger.

For en del af det omtalte område i Søndervig Feriepark i Ringkøbing-Skjern Kommune blev der i 2015 meddelt en tidsbegrænset dispensation fra strandbeskyttelseslinjen til anvendelse af arealet til et forsøgsprojekt. Det forhold, at der tidligere er meddelt dispensation fra strandbeskyttelseslinjen til en bestemt anvendelse, medfører ikke, at arealet kan indgå i et udviklingsområde.

Natura 2000-områder

Det er forudsat i bemærkningerne til planloven, at udviklingsområder ikke kan udpeges inden for områder, der er Natura 2000-områder. Erhvervsstyrelsen har ved behandling af ansøgningerne generelt taget udgangspunkt i det gældende retsgrundlag. Områderne blev efter indstilling fra Miljø- og Fødevareministeriet ikke medtaget i forslaget.

Efter offentliggørelsen af forslaget til landsplandirektiv er Erhvervsstyrelsen blevet gjort opmærksom på, at en række Natura-2000 områder, herunder de tre områder i Faxe Kommune, ikke længere er omfattet af Natura-2000 beskyttelsen.

Udpegning af udviklingsområder, der på grund af tidligere udpegning som Natura 2000-område ikke har været fremlagt til offentlig høring i det nuværende forslag, vil kræve fornyet sagsbehandling, herunder en vurdering af ansøgning i forhold til forudsætninger og krav i planloven, høring af relevante ministerier samt offentlig høring i 8 uger.

Ansøgninger om tre udviklingsområder i Faxe Kommune, hvor der er fremkommet nye oplysninger om Natura 2000 beskyttelse, vil indgå i forberedelsen af det kommende forslag til landsplandirektiv, hvor der er frist for ansøgninger den 1. december 2019.

Opfølgning

I lyset af bemærkningerne fra flere af kommunerne omkring konkrete områder tages der initiativ til, at gennemføre en opfølgende høring i efter-året 2019 med henblik på indsamling af kommunernes oplevelse af og erfaring med processen ifm. den første ansøgningsrunde.

Eventuelle forbedringsforslag, der måtte blive rejst af kommunerne i den forbindelse, vil indgå med henblik på at forbedre processen i kommende ansøgningsrunder.

I forbindelse med den kommende ansøgningsrunde åbnes desuden mulighed for, at kommunerne kan drøfte deres ønsker om udviklingsområder med staten inden ansøgningsfristen. Der lægges således op til en mere dialogbaseret ansøgningsproces. Samtidig vil der blive taget initiativ til en generel vejledningsindsats i forhold til landskabsinteresserne.

3.3 Forslag om at udtage eller reducere udviklingsområder i landsplandirektivet

Danmarks Naturfredningsforening (DN) og Friluftsrådet finder generelt, at der bør ske en reduktion i omfanget af udviklingsområderne. Der henvises navnlig til landskabelige værdier, herunder større sammenhængende landskaber, hensynet til beskyttet natur og Grønt Danmarkskort samt frygt for, at bysamfund vokser sammen langs kysterne. DN gør også gældende, at lavbundsarealer og arealer omfattet af fredskov bør udgå af udviklingsområderne.

DN finder, at følgende områder bør udgå af forslaget til landsplandirektiv: Faxe Kommune (Faxe Ladeplads), Jammerbugt Kommune (Thorup Strand- Klim Camping), Mariagerfjord Kommune (Mariagerfjord 36 og 37), Aabenraa Kommune (Krusmølle), Aalborg Kommune (Sejlfjord 1.02, Barmer 2.09 og Barmer 2.11).

Friluftsrådet foreslår følgende områder udtaget: Lolland Kommune (Hestehoved), Aabenraa Kommune (Dyrehave, Hostrupskov og Krusmølle) og Jammerbugt Kommune: (Fårup/Jambo og Thorup Strand- Klim Camping alternativt at begge områder reduceres).

I forhold til reduktion foreslår DN, at følgende områder bør reduceres: Mariagerfjord Kommune (Mariagerfjord 34 og 38), Aalborg Kommune (Nibe 1.01, Hals 1.05, Klarup og Storvorde 1.07, Vodskov 2.07, Mou 2.07, Valsted 2.10, Hals 3.04, råstofområdet ved Aalborg Portland 3.12, Bag Hou 3.13 og Flyvestation Aalborg 3.15).

Friluftsrådet foreslår en række områder reduceret: Jammerbugt Kommune: (Slette Strand- Hjortdal og Ø-land Limfjorden) og Mariagerfjord Kommune: (Mariagerfjord 38).

DN og Friluftsrådet har herudover en række bemærkninger til den kommende planlægning for udviklingsområderne.

DN Lolland har anført, at 4 af udviklingsområderne i Lolland Kommune bør udgå med henvisning til, at det er til skade for naturen, og at der ikke er behov herfor: Dannemare Strand, Hummingen, Kramnitse Nord, og Kramnitse Øst.

Advokatpartnerselskabet Bech-Bruun har på vegne af grundejere anført, at en udpegning af området Silstrup i Thisted Kommune vil være i strid med forarbejderne til loven, da området ikke ligger i umiddelbar tilknytning til en by eller på en ø, og at udviklingsområdet ligger for tæt på kysten og dermed ikke "lidt inde i landet", som forudsat i lovforarbejderne. Bech-Bruun anfører, at det udpegede område indeholder særlige landskabsinteresser og derfor ikke kan udpeges til udviklingsområde, da det vil være i strid med forudsætningerne for udviklingsområderne. Det oplyses, at der tidligere syd for området med henvisning til landskabelige værdier er meddelt afslag på landzonetilladelse til et samlet byggeri på ca. 500 m², hvilket ikke stemmer overens med, at der nu udpeges et udviklingsområde ved Silstrup. Det gøres gældende, at der er mulige alternative placeringer, og at området bør udtages af landsplandirektivet.

Asger Sylvest Pedersen (på vegne af en række grundejere) og Hans Kanstrup finder, at det udpegede område Silstrup i Thisted Kommune er et område med "særlige landskabsinteresser", hvorfor de gør gældende, at området bør udgå. Det oplyses, at der i dag er et unikt udsyn ud over området og det nærliggende kystområde, som vil blive spoleret, hvis der bygges i området. Der henvises til, at der bør bygges andre steder, bl.a. på uudnyttede, byggemodnede grunde, der ligger længere fra kysten.

Kim Anker Hansen mener, at området Dyrehave i Aabenraa Kommune bør udgå på grund af natur- og landskabsmæssige værdier samt områdets størrelse. Der savnes endvidere begrundelse for, at der skal foregå byud-

vikling på arealet, og for at udviklingsområdet medtager en del, der er omfattet af en beskyttelseszone omkring et fortidsminde.

Lolland Kommune har oplyst, at et foreslået udviklingsområde ved Danemare Strand ønskes udvidet og et område ved Kramnitse Nord reduceret.

Kommentarer

I forbindelse med behandling af ansøgningerne har det været en forudsætning at sikre, at udviklingsområder ikke må omfatte særlige natur-, landskabs- eller miljøinteresser, jf. planlovens bestemmelse herom.

Med henvisning hertil er en række ansøgte områder således udtaget, beskåret eller helt eller delvist betinget af en ændring af den kommunale planlægning.

Strandbeskyttede arealer og arealer omfattet af Natura 2000-områder er ikke udpeget til udviklingsområde. Endvidere er en række områder ikke medtaget i landsplansdirektivet med henvisning til, at områderne omfatter særlige landskabsinteresser (under henvisning til planlovens § 5 b, stk. 2). Det er endvidere sikret, at for arealer med beskyttede naturtyper efter naturbeskyttelseslovens § 3 gælder reglerne om udviklingsområder ikke, jf. § 5 i forslag til landsplandirektiv.

Hertil kommer, at udpegning af en række udviklingsområder er gjort betinget af, at det pågældende område, som aktuelt indgår i Grønt Danmarkskort eller er udpeget til landskabelige bevaringsværdier ændres i kommuneplanen. Det er således en forudsætning for udpegningen, at kommunen med inddragelse af anbefalingerne fra de lokale naturråd vurderer, at interesser i landskab og Grønt Danmarkskort kan varetages med en ændret udpegning.

Området ved Silstrup er blevet beskåret med henvisning til særlige landskabsinteresser. I henhold til forarbejderne til planloven vil udviklingsområder som udgangspunkt ikke ligge helt ude ved kysten, men lidt inde i landet. Udviklingsområderne kan dog også åbne mulighed for udvikling af områder bl.a. tæt ved kysten omkring byerne, hvor der ikke er særlige landskabs-, natur- og miljøinteresser. Miljø- og Fødevarerministeriet har konkret vurderet det ansøgte område og anbefalet en beskæring af det ansøgte område af hensyn til særlige landskabsinteresser. Den omtalte konkrete landzoneafgørelse må ses på baggrund af de retlige rammer og praksis for landzoneadministration og ses ikke at være relevant, da afgørelsen vedrører et område syd for det udlagte udviklingsområde. Det skal bemærkes, at der ikke i planloven er fastsat kriterier om en forudgående vurdering af eventuelle alternative muligheder, idet det forventes at kommunalbestyrelsen har varetaget en generel interesseafvejning ved udarbejdelsen af de fremlagte planstrategier, der ligger til grund for deres ansøgning.

Udviklingsområdet ved Dyrhave i Aabenraa Kommune er beskåret for at varetage hensynet til arealer med særlige naturinteresser. Herudover er området i kommuneplanen omfattet af Grønt Danmarkskort og landskabsinteresser, hvorfor området er betinget af en ændring i kommuneplanen. Byudvikling vil skulle følge reglerne herom i planloven, herunder evt. krav om dokumentation mm.

Som følge af nye oplysninger i Plandata.dk er afgrænsningen af det betingede areal inden for de udpegede udviklingsområder i Fredericia Kommune og Thisted Kommune justeret.

Udvidelse og reduktion af foreslåede områder

Anmodning om reduktion af et foreslået udviklingsområde kan imødekommes, og udviklingsområdet Kramnitse Nord i Lolland Kommune vil derfor blive afgrænset efter anmodning fra Lolland Kommune. En udvidelse af et udviklingsområde vil som nævnt kræve fornyet fremlæggelse af forslag i offentlig høring. Forslag herom må henvises til kommende ansøgning om nye udviklingsområder med frist for ansøgning den 1. december 2019.

3.4 Betinget udpegning af udviklingsområder

Mariagerfjord Kommune har anført, at større sammenhængende landskaber i kommuneplanen er ment som en strategisk udpegning. Det anføres, at kommunens udpegning er tillagt en forkert betydning og at de udpegede områder derfor ikke bør være udpeget betinget på en ændring heraf.

Odder Kommune oplyser, at afgrænsning af udviklingsområdet ved Assedrup vil blive tilrettet i en kommende kommuneplanlægning som beskrevet i forslag til landsplandirektiv.

Danmarks Naturfredningsforening (DN) og Friluftsrådet finder, at de områder, der er betinget udpeget ift. landskab og Grønt Danmarkskort bør udgå. DN henviser til, at en betinget udpegning som foreslået i landsplandirektivet er i strid med den politiske aftale.

Kommentarer

En række af de ansøgte udviklingsområder, der indeholder natur, der er beskyttet efter naturbeskyttelsesloven, herunder bl.a. strandbeskyttede og fredede områder vil ikke kunne komme i betragtning som udviklingsområder. Dette gælder også Natura 2000-områder. I henhold til de fastsatte kriterier i planloven er de udpegede udviklingsområder blevet beskåret, så de nævnte naturbeskyttede områder udgår.

I flere tilfælde vil en udpegning som udviklingsområde desuden være helt eller delvis betinget af, at en eksisterende udpegning i kommuneplanen af Grønt Danmarkskort eller landskabelige bevaringsværdier ophæves. Først i det omfang kommunalbestyrelsen endeligt vedtager den æn-

drede udpegning i kommuneplanen, træder den pågældende del af udpegningen som udviklingsområde i kraft.

Med landsplandirektivet er der således betinget udpeget flere områder, hvori der er arealer, som i gældende kommuneplaner er udpeget som naturinteresser, der indgår i Grønt Danmarkskort, eller som bevaringsværdigt eller større sammenhængende landskab. Dette er områder, som kommunerne i deres planlægning har udpeget som fx Grønt Danmarkskort, og hvor kommunerne har mulighed for at ændre denne planlægning, hvis de ikke mener at området længere skal være omfattet af fx Grønt Danmarkskort, men i stedet være udpeget til fx udviklingsområde. At området udpeges betinget betyder, at området alene vil få karakter af udviklingsområde, hvis kommunen gennemfører en ændring af udpegningen af de pågældende interesser i den kommende kommuneplan eller i et kommuneplantillæg.

Kommunalbestyrelsen skal i forbindelse med den kommuneplanlægning, der ændrer udpegninger af Grønt Danmarkskort eller landskabelige værdier i et betinget udpeget udviklingsområde, sikre en fortsat varetagelse af henholdsvis naturbeskyttelsesinteresserne og landskabelige bevaringsværdier i kommunen, jf. § 6, stk. 2, i landsplandirektivet.

3.5 Arealer omfattet af § 3 i naturbeskyttelsesloven eller museumsloven

Advokatpartnerselskabet Bech-Bruun har på vegne af ejendomme i området anført, at området Silstrup i Thisted Kommune omfatter et overdrev, der er beskyttet iht. naturbeskyttelseslovens § 3 samt et beskyttet sten- og jorddige.

Danmarks Naturfredningsforening har foreslået, at § 3-arealer udgår af udpegningerne på kort til udviklingsområder, således at der skabes overensstemmelse mellem de retlige bestemmelser og de tilhørende kortbilag.

Friluftsrådet opfordrer til, at områder med § 3-beskyttet natur ikke udpeges som udviklingsområder.

Kommentarer

Efter de fastsatte regler i landsplandirektivet gælder reglerne om udpegning af udviklingsområder ikke for arealer, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 om beskyttede naturtyper. Det betyder, at arealer, der har karakter af en beskyttet naturtype, er undtaget og dermed ikke indgår i udpegningen som udviklingsområde. Det er fastsat i landsplandirektivets generelle bestemmelser og gælder for alle områder. Den generelle bestemmelse om § 3-områder er præciseret efter høringen, således at det tydeligt fremgår, at udpegningen af udviklingsområder ikke omfatter arealer, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. På kort-

bilagene til de enkelte udviklingsområder er angivet arealer, der aktuelt er registreret som omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Med hensyn til beskyttede sten- og jorddiger fraviges de gældende regler i museumsloven herom ikke i udviklingsområder.

4. Følgende kommuner, organisationer m.fl. har haft bemærkninger til lovforslaget:

Faxe Kommune, Lolland Kommune, Mariagerfjord Kommune, Odder Kommune, Ringkøbing-Skjern Kommune, Skive Kommune, Sønderborg Kommune, Thisted Kommune, Aalborg Kommune, KL, Akademiraadet, Danmarks Naturfredningsforening (DN), Danmarks Naturfredningsforening afdeling Lolland, Dansk Byplanlaboratorium, Danske Landskabsarkitekter, Dansk Erhverv, Dansk Industri, Dansk Kyst- og Naturturisme, Foreningen Bæredygtige Byer og Bygninger, Friluftsrådet, Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, Landbrug og Fødevarer, Advokatpartnerselskabet Bech-Bruun på vegne af lodsejere, Asger Sylvest Pedersen på vegne af borgere i Silstrup, Hans Kanstrup, og Kim Anker Hansen.

Følgende har ingen bemærkninger:

Jammerbugt Kommune, Aabenraa Kommune, Danske Kloakmestre, Dansk Metal, Erhvervsflyvningens Sammenslutning (ES), Finanssektorens Arbejdsgiverforening, Folketingets Rigsrevision, Institut for Menneskerettigheder, Vikingeskibsmuseet og Ældre Sagen.

Følgende har tilkendegivet, at de ikke ønsker at afgive bemærkninger til forslaget og er derfor ikke medtaget i antal hørings svar:

Dansk Arbejdsgiverforening og Forbrugerrådet Tænk.

5. Oversigt over hørte organisationer, myndigheder m.v.

Alle kommuner

Københavns Kommune, Albertslund Kommune, Allerød Kommune, Assens Kommune, Ballerup Kommune, Billund Kommune, Bornholms Kommune, Brøndby Kommune, Brønderslev Kommune, Dragør Kommune, Egedal Kommune, Esbjerg Kommune, Fanø Kommune, Favrskov Kommune, Faxe Kommune, Fredensborg Kommune, Fredericia Kommune, Frederiksberg Kommune, Frederikshavn Kommune, Frederikssund Kommune, Furesø Kommune, Faaborg-Midtfyn Kommune, Gentofte Kommune, Gladsaxe Kommune, Glostrup Kommune, Greve Kommune, Gribskov Kommune, Guldborgsund Kommune, Haderslev Kommune, Halsnæs Kommune, Hedensted Kommune, Helsingør Kommune, Herlev Kommune, Herning Kommune, Hillerød Kommune, Hjørring Kommune, Holbæk Kommune, Holstebro Kommune, Horsens Kommune, Hvidovre Kommune, Høje-Taastrup Kommune, Hørsholm Kommune, Ikast-Brande Kommune, Ishøj Kommune, Jammerbugt Kommune, Kalundborg Kommune, Kerteminde Kommune, Kolding Kommune, Køge Kommune, Langeland Kommune, Lejre Kommune, Lemvig Kommune, Lolland Kommune, Lyngby-Taarbæk Kommune,

Læse Kommune, Mariagerfjord Kommune, Middelfart Kommune, Morsø Kommune, Norddjurs Kommune, Nordfyns Kommune, Nyborg Kommune, Næstved Kommune, Odder Kommune, Odense Kommune, Odsherred Kommune, Randers Kommune, Rebild Kommune, Ringkøbing-Skjern Kommune, Ringsted Kommune, Roskilde Kommune, Rudersdal Kommune, Rødovre Kommune, Samsø Kommune, Silkeborg Kommune, Skanderborg Kommune, Skive Kommune, Slagelse Kommune, Solrød Kommune, Sorø Kommune, Stevns Kommune, Struer Kommune, Svendborg Kommune, Syddjurs Kommune, Sønderborg Kommune, Thisted Kommune, Tønder Kommune, Tårnby Kommune, Vallensbæk Kommune, Varde Kommune, Vejen Kommune, Vejle Kommune, Vesthimmerlands Kommune, Viborg Kommune, Vordingborg Kommune, Ærø Kommune, Aabenraa Kommune, Aalborg Kommune, Århus Kommune.

Kommunale organisationer

Danske Regioner, Kommunernes Landsforening,

Foreninger, organisationer m.v.

3F – Fagligt Fælles Forbund, 3F Sømændene, 92-gruppen, Advokatfirmaet Henning Moritzen, Advokatrådet/Advokatsamfundet, Akademiet for de tekniske videnskaber, Akademikernes Centralorganisation, Akademirådet, Andelsboligforeningernes Fællesrepræsentation, Antenne-, Satellit- og Kabel-tv-branchens Fællesorganisation (ASK), Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Arbejdsgiverne, Arkitektforeningen, Asfaltindustrien, ATV – Akademiet for de Tekniske Videnskaber, Batteriforeningen, Bekæmpelsesmiddelrådets medlemmer, Benzinforhandlernes Fælles repræsentation, Biokemisk Forening ved Vivian Dyrup Juhl, Biologiforbundet, BL – Danmarks almene Boliger, Booking.com, Bornholmstrafikken Holding A/S, Branchearbejdsmiljørådet Jord til Bord, Brancheforeningen Dansk Luftfart, Brancheforeningen SPT, Branchen Forbruger-Elektronik (BFE), Bryggeriforeningen, By & Havn, BYFO – Foreningen for ejere af private fredede ejendomme i Danmark, Byggeskadefonden, Byggesocietetet, Bygherreforeningen, Bygningskultur Danmark, Bæredygtigt Landbrug, Campingstjerner, Canal Digital Danmark A/S, Center for Fiskeri, Centralorganisationen 2010, Centralorganisationen af industriansatte i Danmark (CO-industri), Centralorganisationernes Fællesudvalg (CFU), Coop Danmark, COWI, DAKOFA (Dansk Kompetencecenter for Affald), Danish Airline Pilots Association, Danish Seafood Association, Danmarks Apotekerforening, Danmarks Cykel Union, Danmarks Farve- og Limindustri, Danmarks Fiskeforening, Danmarks Frie AutoCampere, Danmarks Fritidssejler Union, Danmarks Idrætsforbund, Danmarks Jægerforbund, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Skibsmæglerforening, Danmarks Sportsfiskerforbund, Danmarks Vindmølleforening, Danmarks Vækstråd, DANSAM, Dansk Affaldforening, Dansk Akvakultur, Dansk Amatørfiskerforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Autogenbrug, Dansk Automobil Sports Union (DASU), Dansk Bilbrancheråd, Dansk Blinde-

samfund, Dansk Botanisk forening, Dansk Byggeri, Dansk Bygningsinspektørforening, Dansk Byplanlaboratorium, Dansk Camping Union, Dansk Cyklistforbund, Dansk Detail, Dansk Ejendomsmæglerforening, Dansk Energi, Dansk Energi Brancheforening, Dansk Entomologisk Forening, Dansk Erhverv, Dansk ErhvervsFremme, Dansk Firmaidræt, Dansk Fjernvarme, Dansk Flyvelederforening, Dansk Fritidsfiskerforbund, Dansk Fåreavl, Dansk Gartneri, Dansk Industri, Dansk Journalistforbund, Dansk Juletræsdyrkerforening, Dansk Jægerforbund, Dansk Kano- og Kajak Forbund, Dansk Kyst- og Naturturisme, Dansk Land- og Strandjagt, Dansk Landboudom, Dansk Landbrugsrådgivning (DLBR), Dansk Landskabsarkitektforening, Dansk Magisterforening, Dansk Metal, Dansk Miljøteknologi, Dansk Mode og Textil, Dansk Navigatørforening, Dansk Ornitologisk Forening, Dansk Pattedyrforening, Dansk Pelsdyravlerforening, Dansk Planteværn, Dansk producentansvarssystem (DPA-System), Dansk Retspolitisk Forening, Dansk Sejlunion, Dansk skovforening, Dansk Solvarme Forening, Dansk Sportsdykker Forbund, Dansk Standard, Dansk Supermarked I/S, Dansk Transport og Logistik, Dansk Træforening, Dansk Træinformation, Dansk Vand- og Spildevandsforening, Dansk Vandrelaug, Danske Advokater, Danske Anlægsgartnere, Danske Arkitektvirksomheder, Danske Boligadvokater, Danske Falkejagtklub, Danske Handicaporganisationer, Danske Havne, Danske Havnevirksomheder, Danske Kloakmestre, Danske landskabsarkitekter, Danske Lodser, Danske Maritime, Danske Maskinstationer og Entreprenører, Danske Medier, Danske Museer (ODM), Danske Rederier, Danske Revisorer, Danske Råstoffer, Danske Speditører, Danske Svineproducenter, Danske Tegl, Danske træindustrier, Danske Tursejlere, Danske Udlejere, Danske Vandløb, DanWEC, DCA – Nationalt Center for Fødevarer og Jordbrug, DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, De Danske Frie Autocampere, De Danske Skytteforeninger, De Samvirkende Købmænd, DELTA, Den Danske dommerforening, Den Danske Dyr lægeforening, Den Danske Landinspektørforening, Den Danske Nationalkomité for Geologi, Det Centrale Handicapråd, Det Danske Fjerkræråd, Det Nationale Institut for Kommuners og Regioners Analyse og Forskning – KOORA, Det Økologiske Råd, Det Økonomiske Råd, DGI, DHI, DI Transport, DJØF, Dk4, DKCPC (Danish Cable Protection Committee), DOF, DR, Dykkerfirmaernes Brancheforening, Dyrenes Beskyttelse, EHS Foreningen af el-overfølsomme, Ejendomsforeningen Danmark, Elretur, Energi- og Olieforum.dk, Energinet.dk, EnviNa, Erhvervsflyvningens Sæmmenslutning, Erhvervslejernes Landsorganisation og, Esbjerg Lufthavn, FAB – Foreningen af byplanlæggere, Fag og Arbejde (FOA), Feriehusudlejernes Brancheforening, Ferskvandsfiskeriforeningen, Finans Danmark, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, Fiskeriets Arbejdsmiljøråd, Forbrugerrådet, Forbundet arkitekter og designere, FORCE Technology, Foreningen af Bioteknologiske Industrier i Danmark, Foreningen af Bæredygtige Byer og Bygninger, Foreningen af Danske Biologer, Foreningen af Danske Brøndborer, Foreningen af Danske Kraftvarmeværker, Foreningen af Danske Privathavne, Foreningen af Forlystelsesparker i

Danmark, Foreningen af Fredningsnævnsformænd i Danmark og disses suppleanter, Foreningen af Lystbådehavne i Danmark, Foreningen af Miljø-, plan- og naturmedarbejdere i det offentlige (EnviNa), Foreningen af Rådgivende Ingeniører, Foreningen Bevaringsværdige Bygninger, Foreningen Biogasbranchen, Foreningen Danske Olieberedskabslagre, Foreningen Digitale Publicister, Foreningen for Danmarks Fiskemel- og Fiskeolieindustri, Foreningen for Dansk Internet Handel, Foreningen for Skånsomt Kystfiskeri, Foreningen Ugeaviserne, Foreningen Vandværker i Danmark, Forsikring og Pension, Friluftsrådet, Fritidshusejernes Landsforening, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd, Færgerederierne (tidl. Bilfærgernes Rederiforening), Færgesekretariatet, GEUS, GI – GenvindingsIndustrien, Godkendt Teknologisk Service – GTS, Gold FM/Klassisk FM ApS, Grakom, Greenpeace Danmark, Grønne Familier, Havbrugsgruppen, HedeDanmark, Hedeselskabet, Herregårdsjægerne, HK Danmark, HK Handel, HK-Kommunal, HOFOR, HORESTA, Høreforeningen, Håndværksrådet, I/S DIGI-TV, Ingeniørforeningen IDA, Institut for Center Planlægning, ICP A/S, Institut for menneskerettigheder, International Transport Danmark (ITD), ITEK, Kanal Hovedstaden, Kanal 23, KIMO Danmark, Klagenævnet for Ejendomsformidling, Kolonihaveforbundet, Komiteen Bæredygtig Kystkultur, Kommunalteknisk Chefforening, Kommunekemi A/S, Konpa, Københavns Kommune – Center for byudvikling, Københavns Lufthavne A/S , LandBoUngdom, Landbrug & Fødevarer, Landdistrikternes Fællesråd, Landsforeningen af Danske Mælkeproducenter, Landsforeningen af Landsbysamfund, Landsforeningen Danske Fugleforeninger, Landsforeningen for Bygnings- og Landskabskultur, Landsforeningen for Gyl-leramte, Landsforeningen Levende Hav, Landsforeningen Praktisk Økologi, Landsforeningen Ældre Sagen, Landsforeningen, Landsbyerne i Danmark, Lejernes Landsorganisation , LO, Lodstilsynet , Lægeforeningen, Lægemiddelindustriforeningen (LIF), Lønmodtagernes Dyrtidsfond, Maskinmestrenes Forening, Mejeriforeningen, Metroselskabet I/S, Miljøbevægelsen NOAH, Miljøpartiet de Grønne, Mobilselskabet 3 , Moesgaard Museum, MORTALIN Brancheforeningen for kommunal skadedyrsbekæmpelse, MTG A/S, Mærsk Olie & Gas A/S, Nationalpark Kongernes Nordsjælland, sekretariatet, Nationalpark Mols Bjerge, sekretariatet, Nationalpark Skjoldungernes Land, sekretariatet, Nationalpark Thy, sekretariatet, Nationalpark Vadehavet, sekretariatet, Natur og Ungdom, Naviair, Nordicom, Nordisk konservatorforbund, Novo Nordisk A/S, Offentlige Ansattes Organisation, Olie Gas Danmark, Parcelhusejernes Landsforening, Partnerskabet for Bølgekraft, Praktiserende Landinspektørers Forening, Radio 100FM, Radiotelegrafistforeningen af 1917, Rambøll Danmark, RealDania, Realkreditankenævnet, ReturBat, Rådet for Sikker Trafik, Rådet for Større Badesikkerhed, Sammenslutningen af Danske Småøer, Sammenslutningen af mindre Erhvervsfartøjer, Skov & Landskab (Københavns Universitet), Skovdyrkerforeningerne, Småskovsforeningen Danmark, Småøernes Færgeselskaber, Spildevandsteknisk Forening, Statens Byggeforskningsinstitut (Aalborg Universitet), Stofa A/S, Storkøbenhavns Erhvervslejerforening, Strandings-

museum St George, Sund & Bælt, Søfartens Arbejdsmiljøråd, Søfartens Ledere, Sønderborg Lufthavn, Søspejderne – Det Danske Spejderkorps, TDC, Teknologi-Rådet, Teknologisk Institut, Telekommunikationsindustrien, Telenor, Trolle Advokatfirma, Træskibssammenslutningen, Turisterhvervets Samarbejdsforum, TV 2 Bornholm, TV 2/Danmark A/S, TV 2/Fyn, TV 2/Lorry, TV 2/Nord, TV 2/Øst, TV 2/Østjylland, TV 3 A/S, TV Midt Vest, TV Syd, Uniscrap, Verdens Skove, Verdensnaturfonden (WWF), Viasat, Vikingeskibsmuseet, Vildtforvaltningsrådet, Vindmølleindustrien, Visit Denmark, WAOO, WWF Verdensnaturfonden, YOUSEE, Ældresagen, Økologisk Landsforening, Ørsted, Aalborg Lufthavn, Ålborg Portland, Aarhus Lufthavn.

Uddannelsesinstitutioner og professorer

Aalborg Universitet, Aarhus Universitet, Arkitektskolen i Århus, Danmarks Medie- og Journalisthøjskole, Danmarks Tekniske Universitet, Ellen Margrethe Basse, Aarhus Universitet, Helle Tegner Anker, Københavns Universitet, Kunstakademiets Arkitektskole, Københavns Universitet, Peter Pagh, Københavns Universitet, RUC – Roskilde Universitetscenter, Syddansk Universitet.